

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/34110
G.K. 12

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 27/10/2020 16:41
Sayı: -120.07-E.00000730729
11111111111111111111

GIDANI KÖRÜ
SOFRANA SAHİP ÇIK

Sayı : E-54045643-610-2962704

27.10.2020

Konu : Soru Önergesi (7/34110)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.09.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.715233 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan SIDALI'ya ait 7/34110 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş 7/34110 (2 sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ HAKAN SİDALI'YA AİT 7/34110 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde I. kesim denilen çam balı ilk hasadı Ağustos sonu Eylül başı tarihlerine yapılmakta ve üretiminin %30'unu karşılamaktadır. Çam pamuklu koşnilinin biyolojisi ve ekolojik istekleri çerçevesinde alınabilecek tüm tedbirler alınmaktadır.

Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüz tarafından böceğin ve dolayısıyla çam balının sürdürülebilirliğine yönelik saha çalışmaları yapılmaktadır. Birim koloniden alınan bal verimini arttırmak amacıyla 3'üncü yılını yürüttüğümüz "İslah Edilmiş Muğla Arısının Halk Elinde Performans Kriterlerinin Ölçülmesi" projesine devam edilmektedir. Proje çerçevesinde ıslah edilmiş damızlık analar üreticilere dağıtılarak koloni başına bal verimin arttırmak hedeflenmektedir.

"Akdeniz Ormanlarının İklim Değişikliğine Uyumu" başlıklı Ulusal ve Uluslararası kuruluşlarla iş birliği içinde yürütülen proje ile iklim değişikliğinin etkilerine karşı Akdeniz Ormanları'nın biyolojik çeşitliliği ile varlığını sürdürmesi ve bölge insanı için önem taşıyan ekosistem hizmeti sağlama kapasitelerinin devamlılığının sağlanması amaçlanmıştır. Çam balının oluşumunda etkili olan çam pamuklu koşnilinin gözlemlendiği alanlar tespit edilerek bal ormanlarının kurulumlarını artırmaktayız.

Muğla İli içerisindeki 4 Orman İşletme Müdürlüğünde (Yatağan-Kavaklıdere-Muğla-Yılanlı Orman İşletme Müdürlükleri) çam balı sahalarının tespiti ve alt flora envanteri yapılması maksadıyla proje yürütülmektedir. Ekim ayına kadar 20.000 hektar sahada çalışma yapılmış olup, yılsonuna kadar 30.000 hektar alanda çalışma yapılması hedeflenmektedir. 2021 ve 2022 yıllarında da projenin devam ettirilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca, Muğla İlimizde 6 yıldır "Arı Konaklama Noktalarının Sayısallaştırılması Projesi" yürütülmektedir. Proje sayesinde İlimizde bulunan 66.000 hektarlık basralı çam ormanlarında kolonilerin homojen şekilde dağılımı yapılmakta olup, gereksiz yığılmalar ve kaynak israfının önüne geçilmesi sağlanmaktadır. Proje kapsamında 2020 yılı için toplam 13.903 konaklama noktasının yaklaşık 3,5 Milyon koloni kapasitesi ile tahsisi yapılmıştır. Muğla İlinde İl/İlçe Müdürlüklerimizde görevli personelimiz aracılığıyla yapılan gözlem projesi devam etmektedir. Kapsamı Muğla İlimizden başlayarak kuzeyde Çanakkale batıda ise Hatay'a kadar yayılan bölgede gerekli saha gözlemleri yapılmış olup, böceğin üremeye başladığı alanlar gözlemlenmektedir.

Muğla Orman Bölge Müdürlüğü ormanlarında *Marchalina hellenica* böceğinin yayılış gösterdiği sahalar orman amenajman planlarına işlenmiş olup, bu sahaların idaresinde yürütülen tüm ormancılık faaliyetleri böceğin yaşam döngüsüne uygun olarak yürütülmektedir. 2019 yılı faaliyet programı içerisine, basra böceğinin yayılış gösterdiği ancak mevcut planlara işlenmemiş sahaların tespiti için envanter ekipleri oluşturulmuş ve sahada çalışmaları devam etmektedir.

Marchalina hellenica çam ağaçları (kızılçam) üzerinde yaşamakta olan ve çam balı üretiminde ana etken olan bir böcektir. Basralı sahaların ormancılık tekniğine uygun olarak korunması ve geliştirilmesine yönelik iş ve işlemler Bakanlığımız bağlı kuruluşu olan Orman Genel Müdürlüğümüzce (OGM) yayımlanan "Bal Ormanlarının İşletilmesi ve Yönetilmesi Tebliği" ile düzenlenmiştir. Bahsi geçen ormanlar yalnızca basra böceğinin yaşadığı habitatlar

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

olmayıp bir orman ekosistemi bütünlüğü içerisinde mevcudiyetini sürdüren flora ve fauna bütünüdür. Basra böceği ve çam ağaçları arasındaki ilişki uzun bir geçmişe dayanan, sosyo-ekonomik etkileri de içinde barındıran karmaşık bir yapıya sahiptir. Basra böceği taşıma işleminin bilimsel bir temele dayanmadığı ve sonuçlarının öngörülebilir olmadığından yöre ormanlarının sağlığı ve sürdürülebilirliği açısından risk taşıyacağı düşünülmektedir. Ancak deney düzeyinde akademik çalışmalar Üniversitelerimiz tarafından icra edilmekte ve henüz akademik anlamda uygulayıcıya rehber olabilecek bir yayın oluşmamıştır.

Bal ormanı kuruluşları ile üreticiye aynı destek verilmektedir. 4 Milyon kovanın faydalanabileceği alt yapı desteği sağlanmıştır. Çocuklara yönelik broşür ve kitap hazırlıkları İl Müdürlüğümüzce yapılmaktadır. Arıcılarımızın yüz yüze eğitimleri ise İl/İlçe Müdürlüğü personeline yapılmaktadır.

OGM tarafından bal ormanı kuruluşları yapılmakta olup, bugüne kadar 565 adet bal ormanı kuruluşu gerçekleştirilmiştir. Muğla İlimizde ise 27 adet bal ormanında basralı ağaçlara ek olarak akasya, harnup vb. ballı bitkiler dikilmektedir.

Mersin İline yönelik çam balı kapsamında yürütülen herhangi bir teşvik ve destekleme mekanizması mevcut değildir, kuruluşu yapılan bütün bal ormanlarının tüm kuruluş giderleri OGM tarafından karşılanmıştır.

2020 yılı için Bal Ormanı Eylem Planı kapsamında tesis edilecek bal ormanları için gerekli ödenek kullanılacaktır. 2019 yılına kadar Bal Ormanı Eylem Planı (I-II) kapsamında bugüne kadar Mersin İli için bal ormanı tesis ve bakımı için 1.050.600 TL ödenek ayrılmıştır.

Bakanlığımızca, sonradan kurulan 4 adet bal ormanı ile birlikte Mersin İlimizde 31 adet bal ormanı kurulmuştur. Basra böceğinin doğal yayılışı Antalya İli Kumluca ve Kaş İlçelerinin doğusunda mevcut değildir.

Mersin İline bağlı toplam 31 adet bal ormanında ortalama yılda 500 adet arıcı konaklamaktadır.

Bal ormanlarında konaklayan arıcıların su ihtiyaçları ilgili Orman İşletme Şefliğimizce her türlü olanaklar kullanılarak sağlanmaktadır. 307 sayılı Bal Ormanlarının İşletilmesi ve Yönetilmesi Tebliği kapsamında yürütülmektedir. Kolay bertaraf edilebilir, kalıcı olmayan yaşamsal ihtiyaçların giderilebileceği, orman ekosistemine zarar vermeyecek ahşap tesislerin bal ormanlarına kurulmasına başlanılmıştır.

Ülkemizde toplam 565 adet bal ormanı mevcut olup, her yıl 56 adet bal ormanı kuruluşu yapılmaktadır. Mevzuat çerçevesinde bal ormanları denetlenmekte olup, ilgili Orman İşletme Şefliğince koruma ve kontrol sıklıkla yapılmaktadır. Bilhassa ağaçlandırma ile kurulan bal ormanlarında hayvan baskısı mevcutsa dikenli tel çit ihata yapılmaktadır.

Eshabı Kehf Bal Ormanında bal ormanı ağaçlandırma sahasına kurulduğu için tel ihata yapılmıştır. Bal ormanından bağımsız olarak ağaçlandırma sahasının bazı kısımları biyolojik bağımsızlığını kazandığı için korunma yapılmasına ihtiyaç duyulmamış, tel çit yeniden düzenlenmemiştir. Eshabı Kehf Bal Ormanında tel ihatanın çalındığının görülmediğinden ve bunun neticesinde yapılmış bir cezai işlem bulunmamaktadır.